

RFO Geschiedenis 2009

Jaap van Zweden dirigeert *Die Meistersinger von Nürnberg*

Op de ZaterdagMatinee van 7 februari 2009 dirigeerde Jaap van Zweden het RFO en GOK in zijn tweede Wagneropera: *Die Meistersinger von Nürnberg*. Onder de vocale solisten bevonden zich: Robert Holl in de rol van Hans Sachs, Eike Wilm Schulte als Beckmesser, Burkhard Fritz als Walther von Stolzing en Barbara Haveman als Eva. De hooggespannen verwachtingen die de uitvoering van Wagners *Lohengrin* in het vorige seizoen had opgeroepen, werden overtroffen. Na zes uur ontladde het enthousiasme van de uitverkochte Grote Zaal in het Amsterdamse Concertgebouw zich in een overdonderende bijval voor Jaap van Zweden, koor, orkest en de formidabele solistencast.

Ook de pers liet zich niet onbetuigd. Eddie Vetter noteerde in De Telegraaf: "Van Zweden toonde zich een ware marathonloper door de spanning in de loop van zes uur feilloos te doseren. Niet alleen de overweldigende totalen, maar ook de geraffineerde details veroverden een plaats in een zinderende vertolking waarbij het briljant spelende Radio Filharmonisch Orkest en het al even subliem zingende Groot Omroepkoor een ideale eenheid vormden met de voortreffelijke zangersbezetting."

In de recensie van Mischa Spel in NRC Handelsblad: "Aan Van Zweden heeft het orkest een gids met de felheid van de bekeerling en de kunde van de ervaren chef. Hij wil alles laten horen wat er in de partituur gebeurt, en zorgt ervoor dat het orkest dat – per fragment soepel meeschakelend met veranderende sfeer en kleur – ook verwezenlijkt. Het tempo blijft erin, maar de zangers krijgen steeds de nodige ruimte. Gevolg: een bulderovatie die in uitzinnigheid zelfs voor de Operaserie van de Matinee uitzonderlijk was."

Volgens Parool-recensent Erik Voermans wekte Jaap van Zweden de indruk dat hij al zijn hele leven opera's van Wagner dirigeert, terwijl het toch echt pas zijn tweede was: "Van Zweden was de blikvanger, maar zonder het Radio Filharmonisch Orkest, dat op de toppen van zijn kunnen speelde, had het Wagnerfeest niet bestaan. En ook niet zonder de werkelijk voortreffelijke vocale solisten, met glorieuze hoofdrollen voor Robert Holl als Hans Sachs, Eike Wilm Schulte als Sixtus Beckmesser, Burkhard Fritz als Walther von Stolzing en Ain Anger als Veit Pogner".

De live opname werd op 4 cd's uitgebracht door het label QuattroLive.

Kees Dijk wordt nieuwe manager MCO Klassiek

Per 1 maart 2009 werd Mr. Kees Dijk aangesteld als manager van het RFO en de Radio Kamer Filharmonie (MCO Klassiek). Deze functie bekleedde hij al ad interim sinds 1 juli 2008, na het vertrek van Hein Glaubitz.

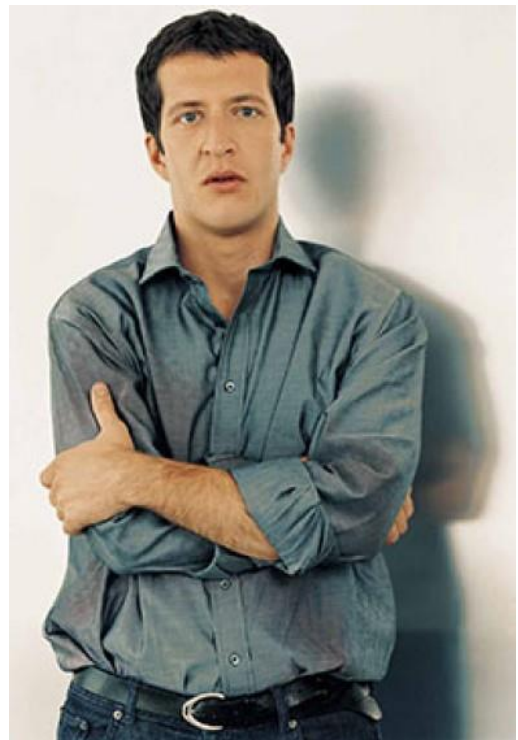
Kees Dijk begon zijn loopbaan als advocaat en procureur bij Houthoff c.s Advocaten (het huidige Houthoff Buruma). Daarna was hij ruim twintig jaar werkzaam bij de Nederlandse Publieke Omroep, het laatst als Hoofd Mediabeleid, Juridische Zaken en Communicatie. Vanaf mei 2007 was hij Projectdirecteur van het MCO. Kees Dijk was/is tevens bestuurlid van o.a. Stichting Kyrill Kondrashin, Stichting Donemus, Stichting Concertzender, Vereniging Vrienden van het Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouworkest en Stichting Donateurs van het Koninklijk Concertgebouworkest. Voorts was/is hij voorzitter van de Raad van Toezicht Olympisch Stadion Amsterdam, voorzitter van de Stichting Oorkaan en voorzitter van de Stichting Nederlandse Violconcoursen (waaronder het Oskar Back concours). Als lid van de Raad van Advies van de Internationale Dirigentenmeesterklas en het Kyrill Kondrashin Concours was hij al sinds 1989 betrokken bij het RFO.

Nederlandse première van de opera *The Tempest* van Thomas Adès

In de Operaserie van de ZaterdagMatinee klonk op 16 mei 2009 de eerste uitvoering in Nederland van de complete opera *The Tempest* van Thomas Adès (foto). Dit werk is – evenals de eerder in dit seizoen uitgevoerde opera *Der Sturm* van Frank Martin – gebaseerd op het gelijknamige drama van William Shakespeare. Het RFO en GOK stonden onder leiding van Markus Stenz, die het orkest in juli 2006 al voorging in een suite uit deze opera.

“Hoe je Adès’ klanktaal ook bestempelt” schreef Frederike Berntsen in Trouw, “het is een feit dat het Londense publiek tijdens de wereldpremière in Covent Garden de tent afbrak. Ook bij deze Nederlandse première in het Amsterdamse Concertgebouw schalden luide bravo’s door de goed gevulde zaal voor het Radio Filharmonisch Orkest, het Groot Omroepkoor en de elf solisten.”

Louis Andriessen 70 jaar

De zeventigste verjaardag van componist Louis Andriessen werd gevierd in de ZaterdagMatinee van 6 juni 2009, waar het RFO, het GOK en het Schönberg Ensemble onder leiding stonden van Reinbert de Leeuw. Het aandeel van het RFO bestond uit de *Greeting Prelude* van Igor Stravinsky, *Ricercare* van Louis’ vader Hendrik Andriessen, *Nocturnen voor sopraan en orkest* van Louis Andriessen en tenslotte Stravinsky’s *Canticum Sacrum*.

Jaap van Zweden ontvangt Robeco Zomerconcert Prijs

Vanwege zijn grote aantrekkingskracht op een breed publiek en zijn onderscheidende inzet en verdiensten voor de klassieke muziek ontving chef-dirigent Jaap van Zweden tijdens het slotconcert van de Robeco Zomerconcerten op 31 augustus 2009 de Robeco Zomerconcert Prijs. Met deze prijs streven Robeco en het Concertgebouw ernaar om levende muziek bij een zo breed mogelijk publiek onder de aandacht te brengen. Aan de prijs is een geldbedrag verbonden van € 20.000, en het is aan de winnaar om te bepalen hoe dat bedrag het beste besteed kan worden om deze doelstelling te realiseren. Van Zweden gaf aan dit bedrag te willen besteden aan een 'vleugeltje' voor een concertzaaltje in een nog te bouwen huis voor autistische kinderen. Het beeldje, dat aan Van Zweden werd uitgereikt, werd door hem direct ter beschikking gesteld aan het RFO en kreeg een plaats in Hilversum.

Dit slotconcert van de Robeco serie vormde tevens de afsluiting van een Beethoven Festival, bestaande uit vier concerten waarin het RFO met Jaap van Zweden alle negen symfonieën van Ludwig van Beethoven uitvoerde. Vooral het langzame derde deel van de *Negende Symfonie* maakte indruk op Trouw-recensent Peter van der Lint: "In de schitterende lyriek van deze muziek doken Van Zweden en het uitstekende RFO diep achter de noten."

Eerste optreden van het Radio Filharmonisch Orkest buiten Europa

Voor het eerst in de geschiedenis van het RFO trad het in 2009 op buiten Europa en wel in Singapore. In het Singapore Sun Festival gaf het drie concerten: op 7, 9 en 10 oktober. Deze vonden plaats in het futuristisch ogende cultuurgebouw The Esplanade.

De eerste twee concerten stonden onder leiding van chef-dirigent Jaap van Zweden, met als solisten de fluitist Sir James Galway in het *Tweede Fluitconcert* van Mozart, de jeugdige pianist Conrad Tao in Rachmaninov's *Rapsodie op een thema van Paganini*, en celliste Nina Kotova in een werk van Christopher Theofanidis. Het tweede concert werd geopend met de *Ouverture 'Cyrano de Bergerac'* van de Nederlander Johan Wagenaar.

Het derde concert stond geheel in het teken van de Italiaanse opera. Het orkest werd toen gedirigeerd door de Italiaan Paolo Olmi en superster van de avond was de Roemeense sopraan Angela Gheorghiu.

Going Dutch a blessing

review concert

SINGAPORE SUN FESTIVAL

Netherlands Radio Philharmonic Orchestra

Esplanade Concert Hall

Last Wednesday, Friday & Saturday

chang tou liang

The Netherlands Radio Philharmonic Orchestra was the resident orchestra for this year's Singapore Sun Festival. Although it did not boast the brand name status of the Russian National or Los Angeles Philharmonic Orchestra of previous years, it fully deserved the accolades for the varied programmes offered.

A lack of preconceptions and expectation proved to be a good thing.

The vast majority of Wednesday evening's crowd had come to see and hear the legendary Irish flautist James Galway. In his usual friendly and casual manner, the bespectacled, grey but still hirsute, soon-to-turn-70 superstar thrilled and tantalised in Mozart's Second Flute Concerto in D Major.

His pristine, golden tone was a thing of beauty and the nimbleness with which he engaged his tricky and witty cadenzas a marvel that turned back the clock. Twenty minutes of aural bliss seemed all too short, but all was placated with two Irish encores, including one of his signature tunes, Londonderry Air or Danny Boy.

There were two further stars for Friday evening. Russian cellist Nina Kotova worked the Asian premiere of American composer Christopher Theofanidis' Cello Concerto (dedicated to her), with its Greek-Byzantine dance rhythms, from prayer-like contrition to fever pitch.

Fifteen-year-old Chinese-American pianist Conrad Tao then put his own unerring personal stamp on Rachmaninov's Paganini Rhapsody, a totally impressive Singapore debut that can only be described as the most prodigious individual performance since the first coming of Lang Lang in 1997.

Supporting the fireworks were Dutch conductor Jaap van Zweden and his excellent orchestra, hitherto somewhat of an unknown quantity, but proved their mettle within minutes. Beethoven's Second Symphony was treated to a lithe but not lightweight reading.

Equally impressive were 10 numbers

from Prokofiev's ballet *Romeo and Juliet*. The orchestra revelled in its potent blend of strident dissonance and fluid lyricism.

Still on Russian music, Tchaikovsky's highly dramatic Fourth Symphony began on low voltage but soon gained momentum as the neuroses piled up.

The wind soloists were excellent going into the slow movement's lament and the central folk dance of the third movement's pizzicato polka.

Then all caution was thrown to the wind and that made for an exciting tempestuous finale.

The only Dutch music offered was Johann Wagenaar's *Cyrano De Bergerac Overture*, modelled on the concert overtures of Berlioz but filled with the expressive devices of his better-known namesake Richard Wagner. Braying brass, svelte strings and a surfeit of melody all made for an enjoyable performance.

The marquee event was surely the all-Italian opera gala evening on Saturday helmed by Romanian soprano Angela Gheorghiu. It was an unmitigated pleasure to finally find an artist at the height of her expressive powers, rather than some over-the-hill diva with unreasonable demands for the air-conditioning to be switched off.

Whether it was in solo arias or duets with her compatriot, the rising tenor Marius Manea, Gheorghiu commanded the stage with a clear-as-a-bell richness of tone and vivacious presence. The arias from Puccini's *Madama Butterfly* (*Un Bel Di*) and Catalani's *Le Wally* (*Ebben! Ne Andro Lontana*) were perfection itself.

The couple elicited a rare chemistry in four duets, including less familiar gems from Donizetti's *L'Elisir d'Amore* and Mascagni's *L'Amico Fritz*, all sensitively partnered by the orchestra now conducted by the Italian Paolo Olimi.

Arguably the best operatic concert here in almost two decades (and certainly this century thus far), it was capped with five substantial encores.

Like at Placido Domingo's 1990 gig at the Singapore Indoor Stadium, the audience was invited to sing the chorus in the *Brindisi* from Verdi's *La Traviata*.

The response was less-than-coordinated clapping and a respectful silence. Judging by the high spirits and inspiration engendered, some souls may be led to take on singing lessons themselves.

Paolo Olmi dirigeert *Guillaume Tell*

In de ZaterdagMatinee van 12 december 2009 stonden RFO, GOK, de mannen van het Lets Staatskoor en een keur van vocale solisten onder leiding van de Italiaanse dirigent Paolo Olmi. Op het programma stond de complete uitvoering van Rossini's opera *Guillaume Tell*. Het publiek reageerde na een kleine vijf uur ongekend enthousiast.

De pers sloot zich hier unaniem bij aan. Peter van der Lint memoreerde in Trouw de historische daad van de ZaterdagMatinee door deze opera compleet uit te voeren: "Schrappen in dit werk is eerder regel dan uitzondering, zelfs in Rossini's eigen tijd." In de Volkskrant gaf Bela Luttmer de volle vijf sterren. Volgens haar greep de Italiaanse dirigent Paolo Olmi juist de balletten aan om de spot te richten op het Radio Filharmonisch Orkest. "Nauwkeurig en met een groot gevoel voor kleur wees hij de Hollanders de weg naar Rossiniaanse speelsheid." Eddie Vetter had het in De Telegraaf over "geleidelijk steeds meer reliëf (...) met het volle behoud van de spanning, mede dankzij het fantastisch spelende Radio Filharmonisch Orkest en het al even formidabele Groot Omroepkoor." Hij eindigde met: "John Osborne, op het laatste moment ingesprongen voor de zieke Marcello Giordani, is een van de weinige zangers die de extreem hoge tenorpartij van Arnold met zoveel smaak en glans kunnen vertolken."